

Srdce a atherosklerosa



■ Energetický metabolismus

- vysoce aerobní
(35% objemu svalu zaujímají mitochondrie)

hlavní zdroj – volné mastné kyseliny
významný – glukosa, laktát
v malém množství – ketonové látky, pyruvát, aminokyseliny

Patologie

1. Ischemická choroba srdeční
2. Kardiomyopatie
3. Srdeční arytmie
4. Kongenitální a vulvární onemocnění srdce

Ischemická choroba srdeční

- Nedostatečné zásobování srdce krví ⇒ hypoxie, ↓ odvod toxických metabolitů
- Příčiny
 - Nejčastěji **koronární atherosklerosa**
 - Koronární vasospasmus
 - Záněty koronární artérie, trombosa
 - *Některé anémie a hypotenze*

Tvorba ATP

Oxygenace: 95 % regenerace z ADP
Hypoxie: 5 %

- Oxidační fosforylace
- Regenerace z kreatinfosfátu
$$\text{Kreatin} + \text{ATP} \Leftrightarrow \text{kreatin-P} + \text{ADP}$$
- Substrátová fosforylace
Fosfoenolpyruvát, 1,3-difosfoglycerát
- Adenylátkinasa (myokinasa)
$$\text{AMP} + \text{ATP} \Leftrightarrow 2 \text{ ADP}$$

Průběh ischemie

- Aerobní metabolismus – pouze několik sekund ⇒ vyčerpání O₂ – zástava oxidační fosforylace
- ⇒ Anaerobní metabolismus ⇒ hromadění laktátu
- ⇒ Využití zásob kreatin-P (vyčerpán za 5 min)
- ⇒ Pokles ATP ⇒ zástava svalových kontrakcí
- Po 20 min oklusi – 60% ATP vyčerpáno
12 násobná koncentrace laktátu
vyčerpán zásobní glykogen
- ⇒ zvýšená permeabilita buněčných membrán,
poškození ultrastruktur buňky

Průběh ischemie

- Přechod reversibilní i ireversibilní ischemie je dán bodem, kdy srdeční buňky nejsou schopny udržet integritu membrán ⇒ infarkt myokardu
- Uvolnění intracelulárního obsahu ⇒ množství uvolněných enzymů je dán rychlosť a rozsahem reperfuse poškozeného myokardu a velikostí (+ lokalizaci) enzymů

Průběh ischemie

Přechod reversibilní a ireversibilní ischemie je dán bodem, kdy srdeční buňky nejsou schopny udržet integritu membrán \Rightarrow infarkt myokardu

Uvolnění intracelulárního obsahu \Rightarrow množství uvolněných enzymů je dáno rychlosí a rozsahem reperfuse poškozeného myokardu a velikostí (+ lokalizaci) enzymů

DIAGNOSTIKA

- EKG
- Biochemická diagnostika

Biochemické testy - enzymy

- Kreatinkinasa CK, CK-MB, CK-MB_{mass}
(58% MM, 42% MB) CK-MB/CK>0.1
- Aspartátaminotransferasa AST
CK/AST < 10 (IM)
> 10 (poškození kosterního svalstva)
- Laktátdehydrogenasa LD, LD1/LD2, HBD
HBD/LD> 0.8, LD1/LD2 > 1, poškození myokardu
kosterní svalstvo

- Laktátdehydrogenasa – 135 000 Da
- 5 isoenzymů, ve všech tkáních, různé zastoupení
- | | |
|---|--------|
| LD1 (H_4) – srdce | 24-34% |
| LD2 (H_3M) – srdce, Ery | 35-45% |
| LD3 (H_2M_2) – svalstvo | 15-25% |
| LD4 (HM_3) – kosterní svalstvo, játra | 4-10% |
| LD5 (M_4) – kosterní svalstvo, játra | 1-9% |

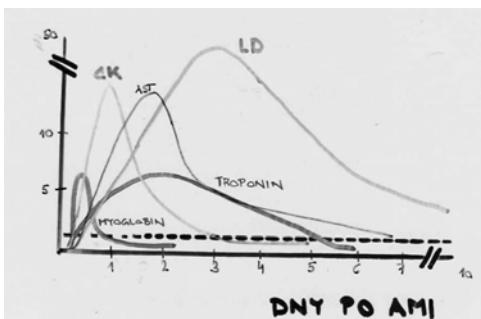
Biochemické testy - neenzymové

- Myoglobin Mb
- Troponin TnT, TnI
 - TnT (5% volně v SR, 95% vázáno na kontraktilní bílkoviny) \Rightarrow 2 maxima \Rightarrow možnost pozdní diagnostiky IM
 - TnI – specifitější, nemá druhé maximum
- Atriové natriuretické peptidy ANP, BNP, CNP
Marker funkce pravé komory

Základní charakteristika markerů akutního infarktu myokardu

	CK	AST	LD1	Myoglobin	Troponin
MW	86 000	120 000	135 000	18 000	23 000 (I) 42 000 (T)
vzrůst nad horní limit ref. rozmezí	3-4x	4-5x	3-4x (10)	3x	3x
Počátek (h)	4-8	6-8	12-24	2	3
Maximum (h)	10-24	24-48	48-72 (72-144)	6-9	24-48 72-100
Návrat k normálnímu (dny)	3-4	6-8	8-14	1	10-15

Základní charakteristika markerů akutního infarktu myokardu



Atherosklerosa

atherogenese
trombogenese

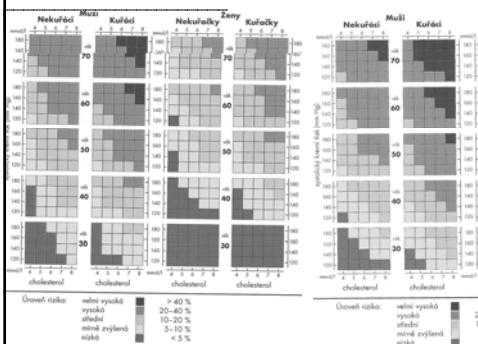
zúžení až uzávěr cév

Nemá jedinou příčinu (> 200), více spoluúspobících faktorů:

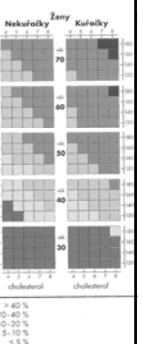
„Abnormální“ lipidy, hypertenze, nikotin, insulinová resistence, DM, hypercholesterolemie, genetické dispozice, faktory srážení krve, homocystein, ...

Riziko ischemické choroby srdeční

nediabetici



diabetici

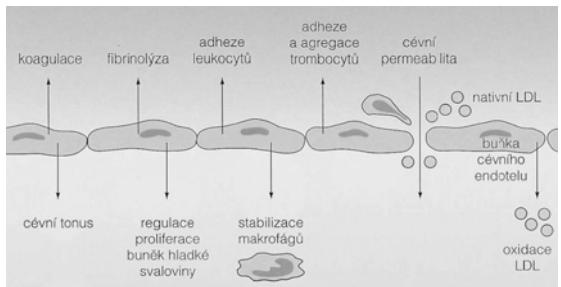


Cévní endotel

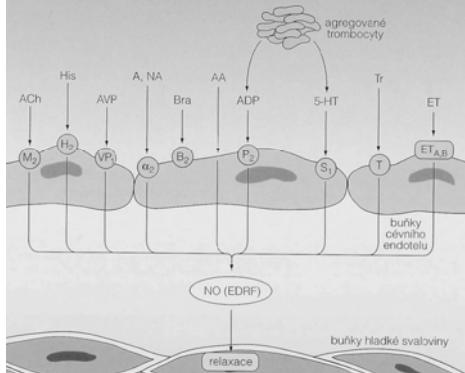
Klíčové postavení v ochraně cévní stěny před aterosklerotickými změnami

- Kontrola permeability
- Kontrola optimálního průtoku
- Zajištění nesmáčivosti povrchu (zabránění adheze a agregace trombocytů)
- Aktivace koagulace
- Kontrola fibrinolýzy, angiogeneze

Působení endotelu



PODNETY VEDOUcí K UVOLNĚní ENDOTELIAlních VASODILATAčNÍch PÚSOBKŮ (NO/EDRF, PGI₂, EDHF)



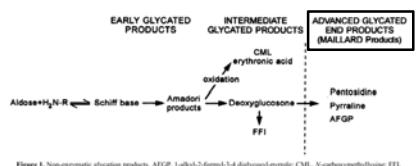
Úloha monocytů a makrofágů

V tkáních dochází k diferenciaci monocytu v multipotentní efektorovou buňku = makrofág (nedojde-li k aktivaci podlehá apoptóze)

- Produkce
 - mitogeny
 - Metaloproteinasy
 - Chemoatraktanty
 - Volné kyslíkové radikály

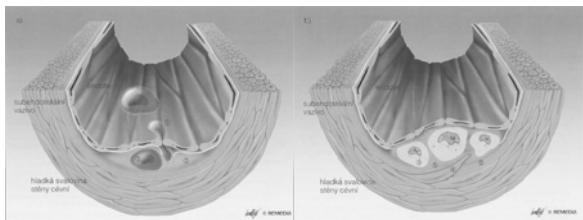
- Fagocytosa
 - zbytky odumřelých buněk, viry, bakterie, cizorodé látky, LP

Neenzymatická glykosylace nebo glykace

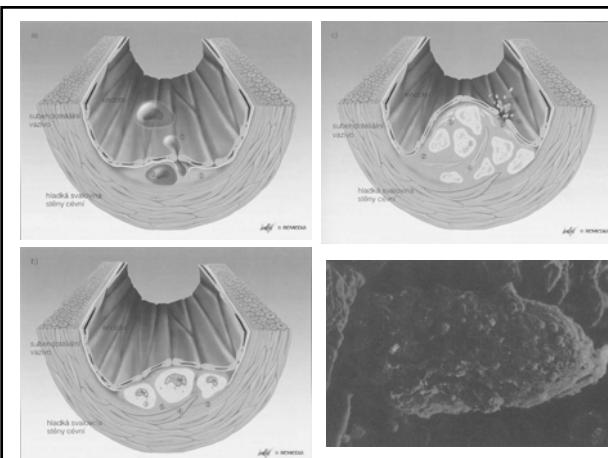


- Pozdní fáze vyžaduje přítomnost kyslíku
- Proces je katalyzován přítomností tranzitních kovů a inhibován redukujícím látkami
- Snížená clearance glykovaných proteinů a AGEs, snížená citlivost některých enzymů vůči glykovaným molekulám, cross-linked proteiny, AGE modifikované proteiny působí chemotakticky pro monocity, ...
- Autoxidace Glc and AGEs vede k produkci H₂O₂ a hydroxylových radikálů

Modifikace LDL



- Vícemodifikované LDL nejsou rozpoznávány LDL receptory (pohlcovány makrofágy, a ukládány v podobě kapének ⇒ pěnové buňky



Úloha HDL v atheroskleróze

- Reverzní transport cholesterolu
- Brání oxidaci LDL a výměna oxidovaných složek LDL za neoxidované (paraoxonasa, CETP-cholesteryl ester transportní protein, Apo AI, AII)
- Chelator kovů – brání vzniku OH radikálů

